

Odůvodnění:

Žalobce se v řízení domáhal po žalované zaplacení ve výroku uvedené částky jako náhrady nemajetkové újmy, která vznikla žalobci v důsledku nezákonného rozhodnutí, jímž bylo zahájení trestního stíhání proti jeho osobě dne 4. 2. 2011 pro přečin vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku a přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) a d) trestního zákoníku. Rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne [REDAKCE] č. j. [REDAKCE] byl žalobce zproštěn obžaloby podle § 226 písm. a) trestního řádu, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. Rozsudek nabyt právní moci 14. 4. 2012. Po dobu trestního stíhání byl vystaven hrozbě uložení trestu odnětí svobody v rozmezí 6 měsíců až 4 léta. Trestní stíhání působilo žalobci příkoří a určitý diskomfort v jeho partnerském a rodinném životě, ztrátu času cestováním z Prahy do Olomouce, po určitou dobu nemohl disponovat obnosem 51.721,- Kč.

Žalovaná ke své obraně uvedla, že v předmětné věci došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., za které lze považovat usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 4. 2. 2011, neboť rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne [REDAKCE] č. j. [REDAKCE] byl žalobce obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn. Lze sice mít obecně za to, že každé trestní stíhání může zasáhnout do života stíhané osoby v řadě jeho rovin s větší či menší intenzitou, avšak žalobce tvrzenou nemajetkovou újmu odůvodňuje pouze velmi spoře, toliko konstatováním celkové délky řízení a poukazem na horní sazbu jednoho ze stíhaných trestných činů. Ačkoli žalovaná sama vyzvala žalobce k rozvedení konkrétních zásahů do jeho nemajetkové sféry, žalobce pouze přidal další obecná tvrzení. Konstatování porušení práva je tak dostačující satisfakcí za nemajetkovou újmu, která mohla žalobci vzniknout, což ovšem již žalovaná učinila ve svém stanovisku ze dne 10. 5. 2013.

Ze spisu Okresního soudu v Olomouci sp. zn. [REDAKCE] soud zjistil, že dne 3. 2. 2011 podal vysvětlení A [REDAKCE] G [REDAKCE] ve věci krádeže, který využil svého práva odepřít podání vysvětlení a hodlal se vyjádřit až za účasti svého právního zástupce, téhož dne ještě žalobce v podání vysvětlení uvedl, že souhlasí s prohlídkou svého vozidla [REDAKCE], uvedl, že ve vozidle se nacházejí cennosti, zejména tržby, které v obálkách dnes stahoval ze svých provozoven. Téhož dne byl podezřelý A [REDAKCE] G [REDAKCE] zadržen a dle protokolu ke své osobě uvedl, že je OSVČ, je majitelem [REDAKCE]. Při jeho osobní prohlídce byly nalezeny klíče od vozidla [REDAKCE] hodinky [REDAKCE], zlatý řetízek, prsten, mobilní telefon, náramek, 6 kreditních karet a finanční hotovost v celkové výši 21.721,- Kč. Dle protokolu o výsledku podezřelé osoby ze dne 4. 2. 2011 uvedl ke své osobě podezřelý tolik, že je OSVČ, že je majitelem [REDAKCE], současně je však nemajetný, čistý měsíční příjem má [REDAKCE],- Kč, nepamatuje si, kolikrát byl v minulosti vyslýchán pro trestný čin, a pokud jde o dřívější tresty, tak uvedl *akorát asi [REDAKCE]* dále odmítl vypovídat. Dobrovolně vydal finanční hotovost 21.721,- Kč. Usnesením ze dne 4. 2. 2011 bylo zahájeno jeho trestní stíhání jako obviněného za spáchání přečinu vydírání a přečinu krádeže, kterých se měl dopustit dne [REDAKCE] na poškozeném [REDAKCE]. Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání byla zamítnuta. V protokole o výsledku obviněného ze dne 4. 2. 2011 žalobce uvedl obdobně jako v předchozím protokole, že je majitelem [REDAKCE] majitelem [REDAKCE], současně je nemajetný, jeho čistý měsíční příjem je [REDAKCE],- Kč, [REDAKCE] k věci odmítl vypovídat. Ve věci byly vypracovány znalecké

posudky z oboru kriminalistiky z odvětví technického zkoumání dokladů a písemností, jakož i z oboru daktyloskopické expertízy. [REDACTED]

[REDACTED] Obžaloba byla podána u Okresního soudu v Olomouci 30. 11. 2011, trestním příkazem ze dne 5. 12. 2011 byl žalobce odsouzen s obžalobou uvedeného skutku k úhrnnému peněžitému trestu v počtu 40 denní sazeb po 1.000,- Kč, tedy 40.000,- Kč, po případ nezaplacení peněžitého trestu byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců. Ze spisu vyplývá, že okresní státní zastupitelství po podání obžaloby vrátilo žalobci částku 14.721,- Kč, proti trestnímu příkazu podal obžalovaný odpor, tato částka byla vydána z úschovy dne 21. 12. 2011. Hlavní líčení konané dne 30. 1. 2012 bylo odročeno na 20. 2. 2012 za účelem výslechu svědků, za účelem předvolání svědků bylo i toto hlavní líčení odročeno, a to na den 20. 3. 2012. Proti usnesení o vydání částky 7.000,- Kč poškozenému A [REDACTED] M [REDACTED] byla podána stížnost, o níž Krajský soud v Ostravě rozhodl tak, že napadené usnesení zrušil, za účelem opětovného předvolání svědků bylo hlavní líčení dále odročeno na 4. 4. 2012. Dne 4. 4. 2012 byl žalobce zproštěn obžaloby a tento rozsudek byl žalobci doručen 17. 4. 2012, právní moci nabyl dne 14. 4. 2012.

Podle ust. § 1 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „zákon“), stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („o. z.“). Podle § 31a odst. 1 zákona platí, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a, odst. 2 zákona se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného za dostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 cit. ust. v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilych odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

Nejvyšší soud ve své judikatuře (kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011) dovodil, že kritéria, která pravidelně mohou indikovat

rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem následující:

1) Povaha trestní věci – pod tímto kritériem se má na mysli závažnost trestného činu kladeného osobě poškozené za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá, to souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení, jež se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě, tedy v těch veřejných hodnotách, které jsou chráněny konkrétní skutkovou podstatou obsaženou ve zvláštní části trestního zákoníku).

2) Délka trestního řízení. Toto kritérium zohledňuje zejména to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval.

3) Následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Toto kritérium umožňuje zohlednění individuálních následků trestního stíhání v osobnostní sféře poškozené osoby, jež mohou být umocněny či zmírněny v důsledku objektivních skutečností daného případu a formulovaných pod body 1/ a 2/. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zákona při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. Bude-li zjištěno, že se poškozený dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, nepovede to sice k závěru o tom, že si trestní stíhání zavinil, a tím pádem k absenci odpovědnosti státu za poškozenému trestním stíháním vzniklou újmu, ale půjde o důležitou okolnost pro stanovení formy a případně výše odškodnění.

V souzeném případě je splněn první předpoklad odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu, a sice vydání nezákonného rozhodnutí, neboť s ohledem na skutečnost, že žalobce byl pravomocně obžaloby zproštěn, je třeba na usnesení o zahájení trestního stíhání hledět jako na nezákonné a je dán odpovědnostní titul spočívající v nezákonném rozhodnutí. Co se týče vzniku nemajetkové újmy z nezákonně vedeného trestního řízení, je třeba předpokládat, že nemajetková újma v této souvislosti účastníkovi vznikla, neboť samotné trestní stíhání, pokud neskončilo pravomocným odsouzením, je natolik vážným zásahem do osobnostních práv účastníka, že vyžaduje zadostiučinění, a proto se soud dále zabýval formou a případnou výší takového odškodnění.

Jak bylo výše uvedeno, judikatura Nejvyššího soudu dovodila, že kritéria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou povaha trestní věci, délka trestního stíhání, následky v osobnostní sféře účastníka, jakož i okolnosti, za kterých k nemajetkové újmě došlo. Co se týče povahy trestní věci, pak je soud nucen konstatovat, že vzhledem k obsahu trestního spisu je zřejmé, že povaha trestného činu, který byl kladen žalobci za vinu, stejně jako trest, který žalobci v případě uznání viny hrozil, jak vyplývá z obsahu trestního příkazu, nikterak nevybočovaly z trestních řízení, která žalobce již absolvoval a ve kterých byl pravomocně odsouzen. Nelze proto uzavřít, že předmětné trestní řízení by mohlo mít na žalobce nějaký mimořádný dopad. Délka trestního řízení zcela odpovídá nutnosti důkladných skutkových zjištění, potřeby vypracování znaleckých posudků i výslechy svědků a tato délka je zcela minimální. Pokud jde o následky v osobnostní sféře žalobce, pak je třeba uvést, že žalobce žádnou

z tvrzených okolností, které měly následek v jeho nemajetkové sféře zvyšovat, neprokázal. Pokud jde o újmu vzniklou nemožností disponovat během trestního řízení tvrzenou částku, pak vznik této újmy působí s ohledem na majetkové poměry žalobce značně nevěrohodně. Jak žalobce sám ke své osobě uvedl na počátku trestního stíhání, měl být současně majitelem [REDAKCE] a současně však nemajetný s příjmem [REDAKCE] - Kč. Za situace, kdy při zadržení měl u sebe finanční hotovost v řádu desetitisíců korun, přijel vlastním vozidlem [REDAKCE] měl hodinky [REDAKCE] a 6 kreditních karet, jakož i šperky ze žlutého kovu, pak je zřejmé, že již tato tvrzení žalobce o jeho majetkových poměrech jsou naprosto nevěrohodná a vylučují vznik nemajetkové újmy v tvrzeném rozsahu. Pochybnosti o věrohodnosti svých tvrzení žalobce nerozptýlil ani svým účastnickým výslechem, ba dokonce je prohloubil, když na rozdíl od přechozích výslechů v trestním řízení uvedl vlastnictví obchodu namísto kavárny.

Co se týče okolností, za kterých k nemajetkové újmě došlo, pak je zřejmé, že samotný žalobce ve své účastnické výpovědi uvedl, že se jednalo o incident, který se měl udát s pánem, jenž měl odejít [REDAKCE] bez zaplacení. Z následných úkonů orgánů činných v trestním řízení je zřejmé, že tento incident byl vyšetřován, jako podezřelý byl právě vyšetřován žalobce a má-li soud hodnotit intenzitu zásahu do nemajetkové sféry žalobce v souvislosti se samotným zadržením a prvními kroky orgánů činných v trestním řízení, pak nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobce odmítl podat vysvětlení a odmítl i podat výpověď k věci samé. Jakkoli se jedná o právo obviněného, je současně třeba uvést, že tato okolnost významným způsobem snižuje vznik a intenzitu nemajetkové újmy v této souvislosti. Navíc, pokud jde o žalobcem tvrzené nevlídné zacházení policistů s ním při zadržení, soud žalobci v jeho účastnickém výslechu neuvěřil, mj. i pro dřívější vícero zkušeností žalobce s orgány činnými v trestním řízení, a protože pro svá tvrzení žalobce jiné důkazy neoznačil, žalobce toto tvrzené nevlídné zacházení ani neprokázal. Přestože žalobce tvrdí, že byl významným způsobem omezen v dispozici svým volným časem, neboť se musel dostavovat k úkonům orgánů činných v trestním řízení, pak je zřejmé, že tato tvrzení žalobce jsou opět nevěrohodná, když samotný skutek, ze kterého byl žalobce obviněn, se stal na Moravě. Na Moravě je žalobce rovněž vlastníkem nejméně jednoho podniku a provozuje zde podnikatelské aktivity, naproti tomu jakákoli činnost v Praze, kromě tvrzeného pražského trvalého bydliště, prokázána nebyla. Z popsaných důvodů soud uzavírá, že v daném případě se jako odpovídající zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním jeví konstatování porušení práva, které ovšem už bylo učiněno žalovanou, a soud z tohoto důvodu musel žalobu o finanční zadostiučinění jako nedůvodnou zamítnout.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle ustanovení § 142 odst. 1. o. s. ř. a contrario, neboť procesně úspěšné žalované žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í: Odvolání proti tomuto rozsudku lze podat k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2 do patnácti dnů od jeho doručení.

V Praze dne 4. dubna 2014

JUDr. Petr Veleman, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Zbahnová